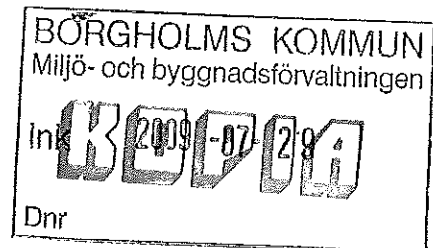

Borgholms kommun
Byggnadsförvaltningen
Box 52
387 21 Borgholm

Synpunkter på förslag till översiktsplan och exploatering av Stora Rör – Rälla

Rällastrands Intresseförening bildades för 25 år sedan den 24/7 1984. Föreningens huvuduppgift är att säkra och sköta vattenförsörjningen till de hushåll som är anslutna vid Rälla strand. Föreningen förvaltar en vattentäkt på Rälla Tall 9:20 jämte underjordiska vattenledningar över fastigheterna Rälla 1:2 och 1:33 i Högsrums socken, Borgholm. Medlemmar i föreningen med servitutsrätt att nyttja vattentäkten med tillhörande ledningar är fastigheterna Rälla 1:18, 1:35, 1:42, 1:46, 1:47, 1:99, 1:102, 1:103, 1:104 och 1:106. Rälla 1:105 är passiva medlemmar (ej anslutna till vattentäkten). Vid sidan av vattenfrågan skall föreningen omhänderta och värna om för medlemmarna andra gemensamma intressen.

Medlemmarna har tagit del av utsända samrådshandlingar. Det kan konstateras att man lagt ned ett omfattande planarbete och materialet innehåller en hel del intressant information om området. Stora delar av planarbetet synes kunna bli ett framskridande för bygden och då i första hand exploateringen omkring väg 136. Förhoppningsvis kan en utbyggnad dra till sig fler boende i området med ökad service, ökade arbetstillfällen och en säkrare trafikmiljö som följd. Då det finns möjlighet att pendla är närområdets struktur med möjlighet till rekreation och vila viktig. En viktig anledning till att bosätta sig just i Rälla/Stora Rör är närheten till Rällaskogen och havet. Därför blir det än mer angeläget att värna om strandområdet och Rällaskogen för att bevara natur och djurliv. Av samrådsmaterialet framgår de många rödlistade arter som finns och den unika miljö som Rällaskogen utgör. Underlag bör finnas att klassa området som **naturreservat**. Sannolikt skulle ett naturskyddat område öka attraktionskraften för boende i flertalet av planområdets områden. Å andra sidan riskerar några av de planerade områdena att **minska** naturvärdet i området.

Med anledning av ovanstående har Rällastrands Intresseförening följande synpunkter på planförslaget.

Kommunens miljökonsekvensbeskrivning föreslår 3 olika alternativ och ett nollalternativ till planförslaget. Rällastrands Intresseförening **ytterligare ett alternativ** där område 10, 11, 12 och 13 helt exkluderas från planen och där område 2 förskjuts österut för att respektera strandskyddet om 300 m och med förbehåll att ingen avverkning får ske väster om området. Enligt planförslaget tänker man sig också att upprusta och förbättra en förbindelse med Ekerum camping. Intresseföreningen vill betona att en med bil farbar förbindelse mellan Rälla strandväg och Ekerums camping eller Ekerums golfanläggning kommer att öka genomfarten i området betydligt och med det följande olägenheter och vill framhålla att förbättringen av nuvarande Karl den XI:s ridstig endast skall avse genomfart för gång och cykel samt möjlighet att ta sig fram för rörelsehindrade personer.

Område 2. Bör således förskjutas österut. Hänsyn måste tas till strandskyddet och fornlämningar med gravrösen i kanten av planområdet. Längre in har funnits en mycket vacker skog med utmärkta svampområden, men denna har avverkats och tagits i anspråk av golfbanan, som utvidgat sin anläggning hit. Området är liksom område 3 planerat som turism

och torde i första hand vara intressant för golfspelare och inte för naturentusiaster. Man bör inte tillåta någon med bil farbar väg norrut mot Ekerums camping från vare sig område 2 eller 3 då detta ökar genomfartstrafiken i området med buller, avgaser och risk för gående och cyklister. Hänsyn bör även tas till områdets unika flora och fauna. Enligt föreliggande förslag kommer ett parkeringsområde att byggas. Det framkommer dock inte var parkeringen planeras och om den är avsedd för i första hand för nytillkomna boende eller för ortsbor, som vill komma till badet. En naturlig parkeringsplats, innan grindarna sattes upp, var i västra delen av området.

Område 10. Bör exkluderas från planområdet. Området är planerat inom strandskyddad gräns. Det talas om att trafiken skall styras norrut och anslutas till Rälla strandväg. Man kan då förmoda att området kommer att ha matarväg öster om planområdet så att ytterligare en del av skogen tas i anspråk. Frågan är om man avser att leda Rälla strandväg öster om byggnadsområdet. Stor risk finns att värdefull skog vid havsbrynet kommer att avverkas för att ge utsikt åt de boende. I området finns en gammal vildsvinsgrop med fångstarmar, som är av allmänt intresse och bör värnas (och uppmärksammas tydligare än idag). I området finns sällsynta grodor, som vid vissa årstider i stora grupper tar sig över Rälla strandväg. Enligt MKB kan markberedningar vid bebyggelse eller vägdragning påverka sumpskogen negativt. I omedelbar närhet finns bronsåldersrösen samt i själva området ett flertal stenrösen som synes otillräckligt utforskade. Ett stort skogsområde strax sydost om område 10 har nyligen avverkats. Man har avverkat samtliga träd, enligt uppgift pga att eken skall ha varit angripen av svamp. Avverkningen skedde under vintermånaderna och området är nu ett kalhygge och möjliggör ej längre strövtåg. Detta kalhygge ligger utanför planområdet.

Område 11. Bör exkluderas från planområdet. Ligger inom strandskydd. Finns ingen väg som avskiljer området från stranden, vilket ej ger detta skäl till dispens. Genom detta område löper promenadstig till Sjalgrundet. Karl den XI:s ridstig mynnar i detta område. Något oklart om man avser att bygga såväl norr som söder om den lilla anslutningsvägen till Fiskarstugan. Såväl den södra som norra delen av området har mycket högt naturvärde enligt PRONATURAS naturinventering. En bebyggelse av området kommer att öka trafiken i skogen avsevärt.

I södra delen av området rinner en liten bäck (Rådjursbäcken?), vilken utgör en särskilt skyddsvärd bäckfåra enligt MKB. I anslutning till bäcken finns 2 brunnar där Fiskarstugan har servitut på att hämta dricksvatten.

Område 12. Bör exkluderas från planområdet. Ligger inom strandskyddat område. I området finns gamla stenmurar. I omedelbar närhet finns fast fornlämning/gravröse. Området torde inte vara fullt utforskat avseende fornlämningar, ett flertal större stenrösen finns i området. Området ingår i Skogsstyrelsens utpekade områden för naturvärden. Höga naturvärden finns i områdets östra del. Enligt PRONATURA har södra delen av området mycket högt naturvärde. Enligt MKB kan markberedningar vid bebyggelse eller vägdragning påverka sumpskogen negativt. Mausoleet (Perssons grav) och minneslunden ligger strax nordost om området och kräver stillhet i dess närhet. I området finns ett rikt djurliv och många olika fåglar som bland andra gök, nattskär, nötkråka och ormvråk förutom flertalet småfåglar. I området finns även en gammal brunn samt en andra vildsvinsgrop, som inte heller är markerad. I planförslaget står att en bebyggelse av området skulle möjliggöra en påkoppling av VA-nätet för de fåtal byggnader som redan finns i närheten och att detta skulle medföra positiva miljöeffekter för Kalmarsund, men i realiteten torde detta ge en marginell effekt för vattnet i Kalmarsund (tre fastigheter har torrdass, de övriga har 3-kammarbrunnar med årlig slamtömning från Borgholms kommun). Enligt den ursprungliga planritningen skulle detta område exploateras

med 20-30 bostäder. Enligt ett senare förslag har detta antal utökats och området har även utvidgats till att löpa ända till södra gränsen av Rälla 1:112, dvs även Rälla 1:14 (innefattande mycket höga naturvärden). Hur många fastigheter projekteringen av detta område skulle innebära är oklart. Radonrisken är förhöjd i området. Trafikflödet skulle öka markant med påverkan på djur – och växtliv samt för gående och cyklister. Bullernivån i området skulle även påverkas. Om man ändrar från den ursprungliga planen finns risk att man ändrar ytterligare och utökar exploateringen i närområdet.

Område 13. Bör exkluderas från området. Området ligger inom strandskydd. Höga naturvärden finns i området. För närvarande används området som lantbruk med djurskötsel. Området är karaktäristiskt med hagar och betande kor och ger en bild av ett levande lantbruk i ett litet samhälle som Stora Rör. Så länge som gården klarar sig är det angeläget att bibehålla detta inslag i samhällsstrukturen, vilket ger en prägel av landsbygd åt området. En byggnation av 20-30 bostäder i området medför en starkt ökad trafikgenomströmning i området. Det finns ingen allmän väg utan det är Torpvägens vägsamfällighet som sköter vägunderhållet i området och längs hagarna fram till skylten "motortrafik förbjuden" för obehöriga. Därefter har enskilda fastighetsägare (fyra fastigheter) med servitut på utfart mot Stora Rör skött vägen fram till södra grinden vid gränsen för Rälla 1:112.

Övriga synpunkter. Om man godkänner befintligt planförslag – vad säger att man inte i framtiden utökar byggnationen strandnära och bebygger samtliga hagar längs Torpvägen och hela vägen längs Rälla strandväg?

Innan norra vägbommen kommit upp (vid Rälla gård) fanns det flera tillbud av skogsbrand. Turister tog sig med bil ned längs Rälla strandväg till första badstället och tältade nära stranden. Sommartid när det var som torrast i skogen hände det att eldstäder, som inte släckts ordentligt, lämnades av övernattande campare. En av fastighetsägarna upptäckte vid två tillfällen eld som tagit sig och kunnat bli ett hot mot skogen. Sedan vägbommen kom upp har vi i Intresseföreningen inte sett några campare eller tältare i skogen.

Vid första samrådsmötet utlovade Ekerum Golf & Resort (Bjäre Invest) att exploatering av närområdet inte skulle vara aktuellt inom de närmaste 10 åren. Det förefaller nu som om denna tidsplan inte längre är aktuell, utan att exploatering planeras i en snabbare takt och dessutom i ett utökat område.

Skogen. Rälla 1:112 har varit en skogsfastighet. Efter att Ekerum Golf & Resort köpt upp Rälla 1:112 är det oklart om fastigheten skall fortsätta att bedrivas som skogsfastighet eller inte. Senaste åren har skogen inte underhållits som tidigare. Återväxten har varit dålig. En stor del av spillvirket har lämnats i skogen och man hänvisar till att vid modern avverkning tas det om hand av naturen själv. Antagligen blir det inte ekonomiskt lönsamt att rensa upp efter avverkningen. Området söder om Rälla strandväg (söder om område 2 och 3) har inte gallrats. Flertalet stigar i området har växt igen.

En representant för Ekerum Golf & Resort har uttryckt en avsikt att dra vattenledningar från öppna källor och bäckar i skogen för att kunna bevattna golfbanorna. Detta kan få förödande konsekvenser för sumpskogen, de unika vattenkällorna, sötvattensnäckorna och djurlivet samt på sikt kanske även för grundvattnet i området.

Genom de olika avverkningarna har bär- och svampställen försvunnit. Stigar har försvunnit, ex har halva stigen i ost-västlig riktning rakt ovanför Fiskarstugan försvunnit ("Toras backe"). Inom fördjupningsområdet finns 15 mindre skogsområden som har utsetts till nyckelbiotoper. Delar av 2 nyckelbiotoper är biotopskyddade. Det bästa för skogens del med dess djur- och växtliv vore att få skogen klassad som naturreservat. Med tanke på kommande generationer bör man undvika bebyggelse inom skogsområdet.

Trafiken.

1. **Rälla strandväg.** Flertalet av medlemmarna i Rällastrands Intresseförening är även medlemmar i Rälla strandvägs Samfällighetsförening. Några är även medlemmar i Torpvägens samfällighetsförening. Planförslaget innebär en kraftigt utökad trafikbelastning på Rälla strandväg samt tillkomst av små anslutningsvägar i området. Detta kommer att påverka djur- och växtliv i området. Det kommer även att påverka människor som söker sig längs vägen för att jogga, bada, flanera, plocka bär och svamp eller cykla. Hittills har vägen hållits stängd för obehöriga bilister, vilket medfört en minimal biltrafik. Rälla strandvägs Samfällighetsförening har iordningsställt och underhållit vägen samt även givit vägen dess namn. Fastigheterna har servitut på utfart till väg 136 genom Rälla 1:112. Enligt planförslaget föreslås att Rälla strandväg skall stängas med en "bilfri zon om 450 m". Detta innebär att nuvarande fastighetsägare inte kan ta sig upp till väg 136 trots gällande servitut. Detta skulle även innebära tvångsanslutning till Torpvägens samfällighetsförening för flertalet av medlemmarna trots att flertal fastigheter saknar servitut på utfart till Stora Rör. Skall "den bilfria zonen" växa igen?
2. **Väg 136.** Utfarten från Rälla strandväg till väg 136 är mycket osäker sommartid. Det är svårt att komma över vägen med bil vid högtrafik. Enligt föreliggande plan föreslås en gång- och cykeltunnel under väg 136, vilket torde bidra till trafiksäkerheten.

e.u.

Sven Westerlund
Ordf. Rällastrands Intresseförening
Rälla 1:42

Sommaradress: Rälla strandväg 142

Sommarpostadress: Torpvägen 53, 386 95 Färjestaden

Adress övrig tid: Backskåran 16, 168 40 Bromma
Tfn 0485-565478, 08-179432, 076-6299977

Co Länsstyrelsen, Kalmar Län